

Ani z hlediska milodarů se nepodařilo objevit nic, co by vybočovalo z kontextu mladší doby hradištní. V hrobě H 845 byla nalezena drobná stříbrná mince (uherská ražba, patrně 11.–12. století), v hrobě H 855 železné vědro, v hrobě H 851 čtyři esovité záušnice, v hrobech H 855 a H 857 po dvou záušnicích, v hrobě H 859 jedna záušnice a v hrobě H 854 část nýtku z barevného kovu (obr. 4).

Podařilo se zachytit okraj raně středověkého pohřebiště, na kterém bylo celkem zjištěno 55 hrobů. Vzhledem k ukončení výstavby v tomto prostoru jde pravděpodobně o počet konečný. Nezastavěné pozemky se nacházejí již jen východním směrem, zde ovšem pohřebiště nepokračuje.

Obr. 4. Horní Heršpice. Hroby H 851 a H 852 (11. století). Foto R. Bíško.
Fig. 4. Horní Heršpice. Graves H 851 a H 852 (11th century). Photo by R. Bíško.

Literatura

Bíško, R., Kala, J. 2016: Brno (k. ú. Horní Heršpice, okr. Brno-město). *Přehled výzkumů* 57(2), 270.

Bíško, R., Kala, J., Vitulová, D., Přichystal, M. 2017: Brno (k. ú. Horní Heršpice, okr. Brno-město). *Přehled výzkumů* 58(2), 204.

Summary

Horní Heršpice (cadastre Horní Heršpice, Brno-město District), “Na úzké”. Early Middle Ages. Cemetery. Rescue excavation. An early medieval burial ground (11th century) was discovered during the archaeological rescue excavation.

Richard Bíško, Jiří Kala, Dana Vitulová, Michal Přichystal

Brno (k. ú. Horní Heršpice, okr. Brno-město) Ulice Sokolova, parc. č. 853/1.

9.–10. století. Vrstva. Záchraný výzkum.

Lokalizace: S-JTSK (X:Y) – 1164205:597722, 1164177:597614, 1164045:597650, 1164050:597763.

Během hloubení stavební jámy (do hloubky cca 2,5 m pod úroveň současného terénu) při dostavbě haly bylo zachyceno reziduuum kulturní vrstvy z období raného středověku (9.–10. století) a vrcholného středověku (13. století?). Pod cca 1,5 m mocnou úrovní ornice a novověkých splachových vrstev navazovala pozvolným přechodem tmavě hnědá až šedá prachovito-jílovitá

vrstva (40–50 cm) obsahující nepočetný archeologický materiál (malé zlomky keramiky, mazanice). Terén byl s největší pravděpodobností zásadně změněn někdy v průběhu novověku a pohřbil i samotnou kulturní vrstvu, kterou se podařilo identifikovat v celém prostoru stavby.

Pod kulturní vrstvou se nacházel intaktní terén/kvartérní fluvialní podloží (světlá hnědá až šedá jílovitá hlína s čockami rezavého jílu) bez jakýchkoli archeologických nálezů.

Literatura

Neuveдено.

Summary

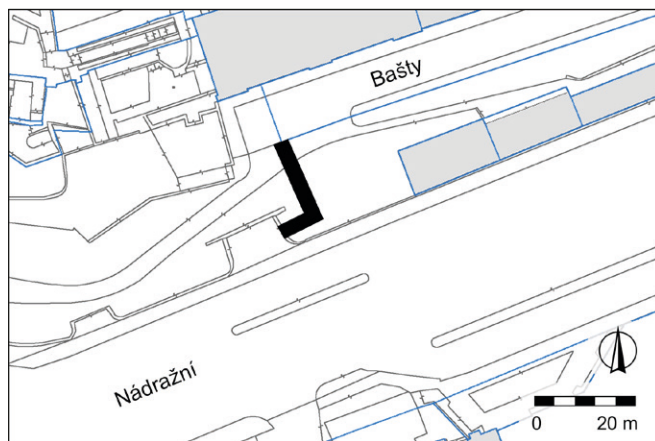
Brno (cadastre Horní Heršpice, Brno-město District), Sokolova Street. Early and High Middle Ages, Settlement. Rescue excavation. One deposit with Early and High Medieval pottery shards (9–10th and 13th centuries) was unearthed during the archaeological rescue excavation.

Richard Bíško

Brno (k. ú. Město Brno, okr. Brno-město) Ulice Bašty, Nádražní, parc. č. 353/1.

Novověk. Město, fortifikace. Záchraný výzkum.

Záchraný archeologický výzkum byl vyvolán výstavbou schodiště, které vytvořilo spojnici mezi západními konci ulic Bašty a Nádražní (obr. 5). Terénní část výzkumu proběhla v červnu roku 2019. Zemní práce stavby nepřesáhly úroveň novověkých a novodobých navážek. Většina sledovaných uložení patřila původně k násypovému souvrství VII. bastionu. Ten byl součástí novověkého fortifikačního prstence, jenž byl okolo jádra města budován od 2. poloviny 17. století (Zůbek 2019).

Obr. 5. Brno, ulice Bašty, Nádražní. Vyznačení plochy staveniště. Zpracování Archaia Brno z. ú.

Abb. 5. Brno, Straßen Bašty und Nádražní. Lage der Baustelle. Kartierung Archaia Brno z. ú.

Literatura

Zůbek, A. 2019: Brno – ulice Bašty – Nádražní, výstavba schodiště.

Rkp. náleзовé zprávy z akce č. A47/2019. Uloženo: Archiv Archaia Brno z. ú.

Zusammenfassung

Brno (Kat. Město Brno, Bez. Brno-město), Straßen Bašty und Nádražní. Parz. Nr. 353/1. Neuzeit. Stadt, Befestigung. Rettungsgrabung.

Anlass für die Rettungsgrabung im Juni 2019 war der Bau einer Treppe als Verbindung westlichen Enden der Straßen Bašty und Nádražní. Die Bauarbeiten reichten nicht unter das Niveau neuzeitlicher Aufschüttungen hinunter; letztere gehören größtenteils zu einer Abfolge von Aufschüttungsschichten für die VII. Bastion der Stadtbefestigung aus der 2. Hälfte des 17. Jahrhunderts.

Antonín Zůbek

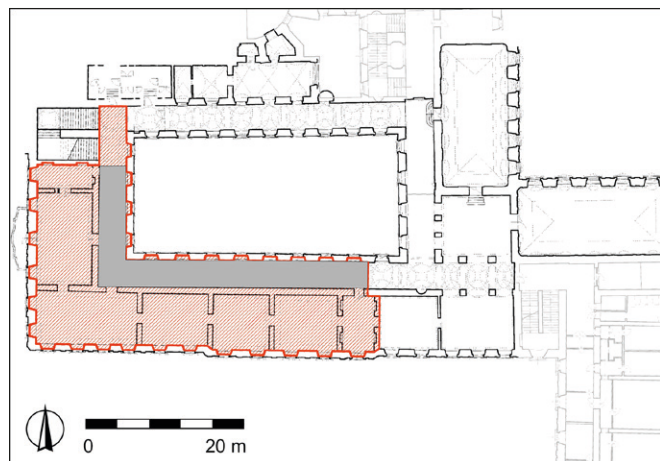
Brno (k. ú. Město Brno, okr. Brno-město)

Moravské náměstí 1a, parc. č. 1.

Novověk. Klášter. Záchraný výzkum.

Záchraný archeologický výzkum byl realizován v souvislosti se stavbou „Částečná rekonstrukce 5 výstavních sálů a přílehlé chodby 2. NP, Brno, Moravské náměstí 1a“ (obr. 6). Proběhl v části Místodržitelského paláce, kterou dnes využívá Moravská galerie v Brně. Původně šlo o komplex konventu kláštera augustiniánů-eremitů, který byl založen v 50. letech 14. století moravským markrabětem Janem Jindřichem. Klášter prošel před polovinou 18. století rozsáhlou barokní přestavbou, která byla dílem brněnského zednického mistra Mořice Grimma. Klášterní objekty byly určeny pro úřady zemské správy. Na vnitřní úpravu místností dohlížel vídeňský dvorní architekt Franz de Paula von Hillebrandt, jenž v roce 1783 vypracoval projekt na změnu interiérů (Foltýn a kol. 2005, 173–180; Šeferisová Loudová, Kroupa 2015, 403–427).

Terénní část výzkumu se uskutečnila v říjnu roku 2019. V prostoru chodby jižního a západního křídla 1. patra zasáhly stavební práce při výměně podlahy do svrchní části zasypané vrstvy kleneb. Ta měla charakter stavební suti; její dominantní složku tvořila bělošedá maltovina, do níž byla přimíšena stavební keramika a její zlomky, především cihly novověkých formátů. Archeologický mobiliář (např. zlomky keramických nádob, kovové předměty, mince atd.) nebyl v uloženině zastoupen (Zůbek 2019).

Obr. 6. Moravské náměstí 1a. Sledovaná plocha vyznačena šedě, rozsah staveniště šrafovou. Zpracování Archaia Brno z. ú.

Abb. 6. Platz Moravské náměstí 1a. Überwachte Fläche grau, Umfang der Baustelle schraffiert. Kartierung Archaia Brno z. ú.

Literatura

Foltýn, D. a kol. 2005: *Encyklopedie moravských a slezských klášterů*. Praha: Libri.

Šeferisová Loudová, M., Kroupa, J. 2015: Kláštery ve městě II. (severní část). In: J. Kroupa (red.): *Dějiny Brna 7*.

Uměleckohistorické památky. Historické jádro. Brno: Statutární město Brno, Archiv města Brna, 403–427.

Zůbek, A. 2019: *Nálezová zpráva o provedení záchraného archeologického výzkumu při stavbě „Částečná rekonstrukce 5 výstavních sálů a přílehlé chodby 2. NP“, Brno, Moravské náměstí 1a*. Rkp. nálezové zprávy z akce č. A80/2019. Uloženo: Archiv Archaia Brno z. ú.

Zusammenfassung

Brno (Kat. Město Brno, Bez. Brno-město), Platz Moravské náměstí 1a, Parz. Nr. 1. Neuzeit. Kloster. Rettungsgrabung.

Die Rettungsgrabung wurde im Zusammenhang mit der Neugestaltung der Ausstellungssäle der Mährischen Galerie im sog. Statthalterpalast durchgeführt. Das Gebäude beherbergte ursprünglich einen Konvent von Augustiner-Eremiten, gegründet in den 1350er Jahren von dem mährischen Markgrafen Jan Jindřich (Johann Heinrich von Luxemburg). Das Kloster wurde um die Mitte des 18. Jahrhunderts im Barockstil umgebaut und diente später als Dikasterialgebäude (Sitz der Landesverwaltung). Im Oktober 2019 wurden bei der Erneuerung des Fußbodens im Gang des 2. Geschosses des Süd- und Westflügels Gewölbeschüttungen gestört, die nur Baukeramik enthielten.

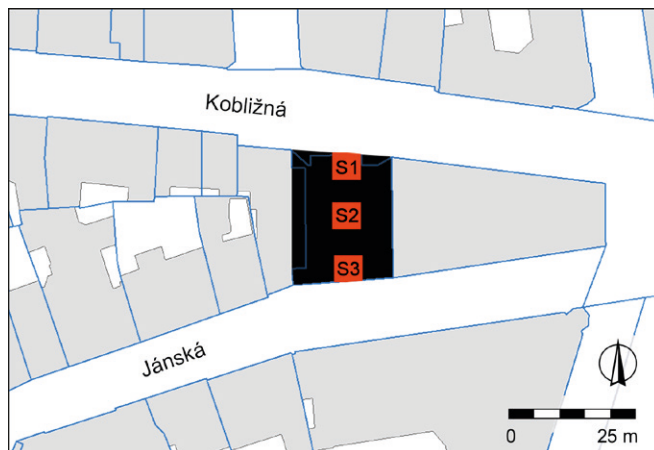
Antonín Zůbek

Brno (k. ú. Město Brno, okr. Brno-město)

Pohořelec, parc. č. 160/1.

Středověk, novověk. Město. Záchraný výzkum.

Záchraný archeologický výzkum byl vyvolán stavbou „Rekonstrukce komunikace – Pohořelec“ (obr. 7). Jeho terénní část se uskutečnila v červenci roku 2019. Nepříliš rozsáhlý výzkum přinesl sice jen dílčí informace, ale díky nim se lze vyjádřit k otázce, zda byl prostor Pohořelce ve středověku zastavěn, či nikoli. Získané poznatky svědčí spíše pro přítomnost zástavby.

Obr. 7. Brno, ulice Pohořelec. Vyznačení plochy staveniště. Nejhlubší sondy S1–S3. Zpracování Archaia Brno z. ú.

Abb. 7. Brno, StraÙe Pohořelec. Lage der Baustelle. Tiefste Suchschnitte S1–S3. Kartierung Archaia Brno z. ú.